



VAABENHISTORISK SELSKAB

THE DANISH ARMS AND ARMOUR SOCIETY

PROTEKTOR: HANS KONGELIGE HØJHED PRINS JOACHIM

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

KOPI

Klampenborg, den 11. maj 2012

Tøjhusmuseets samlingers skæbne

Herved henvender jeg mig til Kulturministeriet på vegne af Vaabenhistorisk Selskab i anledning af en voksende bekymring for Tøjhusmuseets samlingers skæbne. Gennem forlydender i pressen er museets økonomi udhulet i en sådan grad, at museet har måttet ty til, hvad der i betragtning af de ansattes samlede antal, må betegnes som massefyringer. Yderligere forlyder det, at museet ikke har midler til at sørge for samlingernes forsvarlige opbevaring under en ombygning af Våbensalen, hvor samlingerne tidligere var udstillet.

Tøjhusmuseets våbensamling er af internationale kendere blevet betegnet som verdens fineste. Vel den eneste samling i Danmark, der i europæisk- og nordamerikansk sammenhænge savner sin lige.

I en lille publikation fra 1988 (Tøjhusmuseet, Bygningen og samlingerne) udgivet med støtte fra Kulturministeriet i anledning af museets 150 jubilæum skitseres grundstammerne i samlingen ganske præcist:

- Det kongelige partikulære Rustkammer
- Det oldenborgske Rustkammer
- Det gottorpske Rustkammer
- Rosenborg listen (Kongelige våben opbevaret på Rosenborg)
- Prøvekammeret
- Den historiske Våbensamling
- Frederik den VII's våbensamling
- Prøvesamlingerne fra hærens tekniske tjenester
- samt ikke mindst en afleveringspligt fra hæren (sidenhen forsvaret) af det første reglementerede eksemplar af alle nye våbentyper og materielgenstande.



VAABENHISTORISK SELSKAB

THE DANISH ARMS AND ARMOUR SOCIETY

PROTEKTOR: HANS KONGELIGE HØJHED PRINS JOACHIM

Disse samlinger udstillet strengt kronologisk på ét sted gav et enestående indblik i europæisk fyrstekultur samt våbenudvikling og våbentechnologi, der er (var) enestående i verden, specielt fordi det var et kulturhistorisk museum, der udstillede, og samlingen derfor var åben for alle forskere uanset militært tilhørsforhold.

Yderligere rummede Tøjhusmuseet en pæn samling danske kanoner og dansk militært udstyr af begrænset international, museal værdi.

Museets formål fremgår klart af finansloven. Museet skal belyse dansk forsvars historie samt være en international våbensamling. Museet har siden sin oprettelse i 1838/1928 således haft to sideordnede formål, dels at dokumentere dansk forsvars historie, dels at rumme og udstille sin internationalt anerkendte våbensamling.

På grund af at konserveringsmæssige problemer med at udstille uniformer og skrøbelige tekstiler i længere tid samt problemer med at udstille tungere militært materiel havde museet i en lang periode løst sin opgave ved mindst én gang årligt at fremstille en større særudstilling, der belyste specifikke problemer og perioder af dansk forsvars historie - kombineret med en foredragsrække, der belyste og uddybede særudstillingens tema.

Der var i imidlertid et ønske fra museets direktør Ole L. Frantzens side om en mere permanent udstilling om dansk forsvar. Dette førte til en storstilet indsamling af større militære genstande samt et projektmageri uden sidestykke i dansk museumsverdens historie.

- Et projekt om at omdanne Christian IV's bryghus til udstillingshus og administration
- Et projekt om at flytte det meste af museet til Karup.
- Et projekt om at flytte museet til Holbæk
- Et projekt om at flytte museet til Næstved
- Et projekt om at flytte museet til Værløse

Disse projekter, der alle løb ud i sandet, tærede på museets personaleresurser og økonomi. Alene konserveringen og vedligeholdelsen af alle de nye, store genstande koster, hvis ordentlig udført, mere end museets samlede bevilling.



VAABENHISTORISK SELSKAB

THE DANISH ARMS AND ARMOUR SOCIETY

PROTEKTOR: HANS KONCELIGE HØJHED PRINS JOACHIM

Da alle disse omkostningskrævende projekter måtte opgives, var eneste mulighed at forsøge at arrangere en sådan udstilling inden for egne bygningsmæssige rammer. Kanonhallen, der var egnet til at kunne bære de tunge genstande, museet havde indsamlet, og hvor lyset kunne styres, blev af ikke oplyste årsager fravalgt. I stedet har man tømt Våbensalen for dér at opbygge en ny permanent udstilling.

Denne tømning og ombygning af Våbensalen har øjensynligt medført store uventede udgifter for museet, så store, at museet de sidste fem til otte år har ligget i dvale og tilkendegivet, at man på grund af ombygning ikke så sig i stand til at besvare almindelige forespørgsler om samlingerne og nægtet forskere adgang til museets genstande. Museet har glemt, at det er en forskningsinstitution, der dokumenterer gennem sin samling. Man kan forstille sig den strøm af protester, der var strømmet ind til Kulturministeriet, hvis Rigsarkivet havde lukket for adgang til sin arkivmasse på grund af flytning eller ombygning. Man må konstatere, at museet ikke har løst sine museale og forskningsmæssige forpligtelser i de sidste fem år, samtidig med at man har mistet ekspertisen på museets kerneområder.

Nu for at overleve økonomisk skærer man den sidste rest af museum væk, idet man har afskediget den eneste museumsinspektør, der har et overblik over, hvor genstandene for tiden er deponeret. En viden han ikke har måttet dele med andre, da forespørgsler om, hvor genstandene befinder sig, bliver besvaret med, at det er "hemmeligt", selv om der er tale om henvendelser om billeder til publikationer, der har været længe undervejs, og hvor der bliver opgivet museumsnummer i forbindelse med forespørgslen.

I stedet for museumsinspektører er antallet af administrative medarbejdere og konserveringspersonale eksploderet. Dette på trods af, at det af finansloven klart fremgår, at museets administration varetages af Nationalmuseet, og konserveringen af Tøjhusmuseets genstande varetages af Nationalmuseets Konserveringsanstalt i Brede. Hvis der havde været problemer med administrationen, eller hvis det havde været ønskeligt med en omfordeling eller styrkelse af visse konserveringsmæssige funktioner, havde det været mere hensigtsmæssigt at gå i dialog med Nationalmuseet og Kulturministeriet, frem for ved nyansættelser at søge at genskabe den struktur, museet havde, før aftalerne med Nationalmuseet blev indgået.



VAABENHISTORISK SELSKAB

THE DANISH ARMS AND ARMOUR SOCIETY

PROTEKTOR: HANS KONGELIGE HØJHED PRINS JOACHIM

Denne slingrekurs har desværre været dyr for museet, for selv om museet forsøger at hemmeligholde alt om, hvor samlingerne er opbevaret, vil rygten desværre vide, at det er på lejede militære depoter, hvor museet har måttet lukke for strømmen til klima anlæggene, da der ikke er råd til at betale elregningen.

På baggrund af ovennævnte skal jeg bede om, at Kulturministeriet foranlediger, at der bliver foretaget en ekstern revision af Tøjhusmuseets samlinger, samt at denne revision bliver fulgt op af en konservatormæssig revision, således at Kulturministeriet kan garantere over for en række bekymrede internationale museer og samlinger, at Tøjhusmuseets enestående våbensamling bliver betryggende opbevaret og konserveret, således at mange generationers indsamlingsarbejde samt en væsentlig europæisk kulturarv ikke går tabt.

For at bringe orden og ro på Statens Forsvarshistoriske Museum og for at sikre og indskærpe, at den afgørelse Kulturministeriet i sin tid traf om Tøjhusmuseets administration og konservering bliver efterlevet, skal jeg på Vaabenhistorisk Selskabs vegne endvidere henstille, at man fjerner museets nuværende ledelse. Denne har vokset sig grotesk stor i forhold til den museale opgave, museet skal løse.

For god ordens skyld, skal jeg oplyse, at Vaabenhistorisk Selskab og jeg selv lægger stor vægt på, at Tøjhusmuseet består som selvstændig, museal institution under Kulturministeriet, der kan bevare en århundrede lang tradition for en civil dansk ekspertise inden for håndvåben.

på vegne af Vaabenhistorisk Selskab

Kay Søren Nielsen
Præsident

Kopi: Folketingets Kulturudvalg ✓
Rigsrevisionen